

הכלל החמישי שלא ילבין פני חבירו ברבים

ונחלק לשני חלקים:

החלק הראשון, בדבר קל. החלק השני, בדבר חמור.

החלק הראשון בדבר קל

ויש בו פרק אחד

נז הפרק

כָּל האומר כנגד חבירו בכונה, דברים שמתבייש חבירו כששומעם, מלבין פניו מכח הבושת שמקבל וחושב שכל העומדים שם ידעו שהדברים הם כנגדו, אף על פי שהאומר יוכל להציל עצמו מן הדבר. ועל זה המלבין אמרו זכרונם לברכה [כדלקמן], שחטאו שזה לשופך דמים. לפי שהמתבייש סרה ממנו אדמימות דמו בכח הבושה שעברה עליו, ודומה לו כאלו הרגו, ועל כן עשאוהו תולדת שופך דמים והשווהו לו. כדגרסינן במסכת

מציעא פרק הזהב [דף נח:],

° שנה התנא לפני רב נחמן, כל המלבין פני חבירו ברבים, כאילו שופך דמים. אמר לו, יפה אמרת! שהרי אנו רואים שמסתלקת אדמומית [מפניו של המתבייש] ובא במקומה חיזורון. שאל אביי את רב דימי, בארץ ישראל, במה זהירים יותר? ענה לו, זהירים בהלבנת פנים.

° תאני תנא קמיה דרב נחמן, כל המלבין פני חבירו ברבים, כאלו שופך דמים. אמר ליה, שפיר קאמרת! דקא חזינא דאזיל סומקא ואתי חינרא. אמר ליה אביי לרב דימי, במערבא, במאי זהירי טפי? אמר ליה, זהירי

באחורוי אנפיה. דאמר רבי חנינא, הכל יורדין לגיהנם, חוץ משלשה. הכל, סלקא דעתך?! אלא אימא, הכל יורדין לגיהנם ועולים, חוץ משלשה שיורדין ואינם עולים. ואלו הן, המכנה שם לחבירו, והמלבין פני חבירו ברבים, והבא על אשת איש. היינו מכנה, היינו מלבין?! [והרי המכנה (שם לחבירו), הרי הוא (גם כן) מלבין?!] לא צריכא,

דאף על גב דדש ביה בשמיה [אלא צריך לומר, שאף על פי שכבר הורגל בכינוי זה (וכבר אינו מתבייש, מכל מקום אסור משום מכנה)]. אמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן, נוח לו לאדם שיבוא על ספק אשת איש, ואל ילבין פני חבירו. מנא לן? מדוד. כדדרש [כמו שדרש] רבא, מאי דכתיב [תלים ל"ה, ט"ו] ובצלעי שמחו ונאספו וגו'.

נמצא, שאף על פי שגלוי עריות ושפיכות דמים הם מהדברים החמורים אשר אמרו עליהם יהרג ואל יעבור, השוו אליהם מלבין פני חבירו ברבים. ומאחר שאין יצרו תוקפו לאדם לאמר דברים כאלו, כמו שתוקפו לגלוי עריות בגודל ההנאה ולשפיכות דמים בגודל הפעס והשנאה. ראה כמה יש לו לאדם לשמור פיו ולשונו מלצער לחבירו ולהלבין פניו, אף על פי שיקבל בדבר הנאה גדולה, כל שכן שהוא בלי הנאתו, וינצל מדינה של גיהנם:

החלק השני בדבר חמור

ויש בו פרק אחד

נח הפרק

רבי שאומר ברבים, דברים כנגד כבוד חבירו, שהוא דבר ברור שיודעין כל השומעים שם שאומרים עליו והוא דבר חמור בעיני אדם, על דבר זה אמרו רבותינו זכרונם לברכה [כדלקמן], שהוא חמור יותר מהבא על אשת איש